

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ЗВІТ
голови екзаменаційної комісії
про результати атестації здобувачів вищої освіти
денної форми здобуття вищої освіти
історичного факультету

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 052 Політологія
за освітньо-професійною програмою Політологія

Кам'янець-Подільський
2024 рік

ЗВІТ

Про результати атестації здобувачів вищої освіти у формі захисту кваліфікаційних робіт

Для атестації здобувачів вищої освіти наказом ректора від 31 травня 2024 року № 67-АГП «Про склад екзаменаційних комісій на 2024-2025 навчальний рік» створено екзаменаційну комісію у такому складі:

Голова комісії:

Томенко Микола Володимирович – професор кафедри філософії та міжнародної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор політичних наук, професор.

Члени комісії:

Маркітантов Вадим Юрійович – доцент кафедри політології та філософії, кандидат політичних наук, доцент.

Найчук Антон Віталійович – доцент кафедри політології та філософії, кандидат філософських наук, доцент.

Секретар комісії:

Машталер Світлана Миколаївна – старший лаборант кафедри політології та філософії.

За період роботи екзаменаційної комісії 23.12.2024 р було проведено 1 засідання із захисту кваліфікаційних робіт.

Захист відбувався у офлайн та онлайн форматах.

Забезпечення атестації здобувачів вищої освіти здійснювалося згідно з Положенням про атестацію та організацію роботи екзаменаційної комісії в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Деканат історичного факультету для роботи ЕК створив усі необхідні умови, передусім довів розклад роботи ЕК до відома голови та членів комісії та випускників. Для проведення захисту кваліфікаційних робіт виділив аудиторію та підготував усю необхідну документацію, списки випускників тощо.

До початку захисту кваліфікаційних робіт деканат факультету та кафедра політології та філософії перевірили залікові книжки та особові справи здобувачів вищої освіти. Усі вони склали передбачені навчальними планами заліки та іспити, пройшли виробничі практики.

Питання підготовки та проведення захисту кваліфікаційних робіт було під постійним контролем деканату історичного факультету та завідувача кафедри політології та філософії. Зокрема, на засіданнях кафедри було оновлено та затверджено тематику кваліфікаційних робіт (протокол № 11 від 4 жовтня 2023 р., протокол №14 від 14 грудня 2023 р. (додатковий набір)), а також обговорено питання щодо стану виконання кваліфікаційних робіт (протокол №4 від 03.04.2024 р.).

На засіданні кафедри політології та філософії (протокол № 10 від 5 листопада 2024 р.) було проведено попередній захист кваліфікаційних робіт у режимі офлайн, за присутності їх наукових керівників та виконавців. У відповідності до виданих на кафедрі політології та філософії методичних

порад з написання кваліфікаційних робіт (Маркітантов В.Ю., Чабанов В.Г. Кваліфікаційна робота з політології: підготовка та захист : навчально-методичний посібник. Електронне видання. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 73 с.) та з врахуванням зауважень і пропозицій щодо усунення наявних недоліків, роботи були рекомендовані до захисту.

Зважаючи на результати попереднього захисту кваліфікаційних робіт та результати перевірки робіт на академічну доброчесність, розпорядженням декана історичного факультету до захисту було допущено 5 кваліфікаційних робіт, підготовлених здобувачами спеціальності 052«Політологія».

Над написанням кваліфікаційних робіт працювали здобувачі: Кізляр В., Колінчук І., Митко В., Олійник А., Олексійчук Д. Науковими керівниками кваліфікаційних робіт були: кандидат політичних наук, доцент Маркітантов В.Ю., кандидат політичних наук, доцент Віннічук О.В., кандидат філософських наук, доцент Чабанов В.Г., кандидат філософських наук, доцент Плахтій М.П.

Напередодні захисту кваліфікаційних робіт до екзаменаційної комісії було передано:

- кваліфікаційні роботи здобувачів;
- подання голови ЕК щодо захисту кваліфікаційних робіт;
- письмові відзиви наукових керівників;
- зовнішні рецензії на кваліфікаційні роботи фахівців у даній галузі знань;
- результати перевірки кваліфікаційних робіт на академічну доброчесність з допомогою програми Strike Plagiarizm.com.

Захист кваліфікаційних робіт відбувся 23 грудня 2024 року.

Аудиторія, яка була визначена деканатом факультету для проведення захисту кваліфікаційних робіт, забезпечена належним чином технічними засобами (ноутбук, проектор). Таким чином, здобувачі вищої освіти мали змогу залучити під час захисту презентаційний супровід.

Інформація про здобувачів вищої освіти, які допущені до захисту кваліфікаційних/ дипломних робіт (проектів)

Кількість здобувачів вищої освіти, які допущені до атестації	з них:		Кількість здобувачів вищої освіти, яким присвоєно кваліфікацію	з них:	
	кількість здобувачів вищої освіти, які навчалися за рахунок коштів державного бюджету України	кількість здобувачів вищої освіти, які навчалися за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб		кількість здобувачів вищої освіти, які навчалися за рахунок коштів державного бюджету України	кількість здобувачів вищої освіти, які навчалися за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб
5	-	5	5	-	5

Інформація про результати захисту кваліфікаційних/ дипломних робіт (проектів)

Форма атестації	з числа допущених			захистили кваліфікаційні / дипломні роботи (проекти)				випускники, яким рекомендовано продовжити навчання в аспірантурі ¹	
	з'явилися	не з'явилися		відмінно	добре	задовільно	незадовільно	кількість	%
		з поважних/ої причин/и	без поважних/ої причин/и						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Публічний захист кваліфікаційних робіт	4	1	-	1	3	1	-	-	-
у відсотках (%)	80%	-	-	20%	60%	20%	-	-	-

Якісний показник успішності: _____ 80%

Абсолютний показник успішності: _____ 100%

Публічний захист кваліфікаційних робіт	Кількість	Відсоток	Примітка
Виконані за тематикою науково-дослідної роботи кафедри	5	100%	
Наявність публікації здобувача вищої освіти за її темою	3	60%	
Виконані на замовлення: - закладів освіти; - підприємств, установ, організацій; - за якими розроблено стартап-проекти	-	-	
Рекомендовані до впровадження: - В закладах освіти; - підприємствах, установах, організаціях;	-	-	
Захищені іноземною мовою	-	-	

Кваліфікаційна робота Колінчука Івана «Соціальні мережі як інструмент політичної маніпуляції» присвячена аналізу впливу соціальних

¹ Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

мереж на політичну ситуацію в державі. Автором було проаналізовано соціальні мережі, які виступають важливим інструментом політичного маніпулювання, від надмірності застосування якого залежить безпека країни та перспективи формування демократичного суспільства. Визначено різні підходи до трактування ролі соціальних мереж у політиці. Розкрито теоретичні аспекти до пояснення ролі та значення соціальних мереж у сучасному суспільстві. Проаналізовано вплив соціальних мереж на формування громадської думки, вплив фейкових новин на суспільну свідомість, в тому числі в період президентських виборчих кампаній у США 2020 та 2024 рр. та Україні 2019 р. Досліджено приклади політичних маніпуляцій в соціальних мережах. Виявлено основні інструменти та техніки впливу (наприклад, ботів, тролів та фейкові новини). Обґрунтовано тези про маніпулятивну роль соціальних мереж у виборчих кампаніях. Автор деталізував аспекти політичних маніпуляцій у соціальних мережах, особливо в умовах російсько-української війни. Дійснений емпіричний та якісний контент-аналіз соціальних мереж (X (Twitter)), Facebook та Instagram). Здобувач на високому рівні розкрив зміст наукового дослідження, аргументовано відповідав на запитання членів ЕК. Кваліфікаційну роботу було оцінено на «відмінно».

У науковому дослідженні здобувача вищої освіти Олійника Андрія **«Інформаційні війни сучасності: засоби та механізми ведення на прикладі України»** розглянуто інформаційну безпеку в умовах російсько-української війни. Автором було проаналізовано дієві засоби інформаційної контратаки, які покликані підвищити рівень медіаграмотності у суспільстві, вдосконалити нормативно-правове забезпечення інформації. Визначено форми та засоби протидії інформаційним війнам, розвиток медіаграмотності, для аналізу, оцінки та критичного ставлення до інформації, в тому числі і в мережі Інтернет. Розкрито зміст та особливості інформаційної війни та засобів й механізмів ведення інформаційної війни в Україні. Здобувач на належному рівні розкрив зміст та тематику наукового дослідження, належно відповідав на запитання членів ЕК. Кваліфікаційну роботу було оцінено на «добре».

Кваліфікаційна робота Кізляра Віктора **«Особливості сучасного тоталітаризму»** розкриває тематику тоталітаризму в полі сучасного міжнародного контексту, який становлять загрозу для світової безпеки. У роботі автор використовує новітні інформаційні технології, що стало позитивною рисою дослідження. В роботі студент проаналізував цифрові засоби та форми пропаганди тощо, які ставлять під загрозу демократичні цінності, права людини та міжнародну стабільність. Сформулював актуальність, об'єкт та предмет дослідження. Визначив мету та завдання роботи, вказав на її теоретичне та практичне значення. Здобувач належно розкрив зміст наукового дослідження, досить добре відповідав на запитання членів ЕК. Кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти оцінено на «добре».

Наукове дослідження Олексійчука Дмитра **«Інформаційна політика в**

умовах **військово-політичних конфліктів»** присвячено тематиці інформаційної політики держав в контексті розвитку інформаційних технологій та їх впливу на суспільне життя. Зокрема, автор окреслив феномен інформаційної політики та її ролі в умовах військових та політичних конфліктів. Студент визначив та проаналізував її головні риси. Розглянув нормативно-правове регулювання інформаційної політики в Україні. Також у роботі було розглянуто державні акти, які визначають завдання інформаційної політики в державній сфері. Здобувач аргументовано відповідав на запитання членів ЕК. Проте, зважаючи на окремі рекомендації, кваліфікаційну роботу оцінено на «добре».

Здобувач Митко Володимир презентував дослідження на тему: **«Політичні механізми державного регулювання в релігійній сфері»** проаналізовано політичні механізми регулювання релігійної сфери в Україні, які забезпечують взаємодію між державою та релігійними організаціями в соціально-політичному контексті. Здобувач проаналізував правові норми, принципи, підходи та інструменти державного регулювання релігійних організацій в Україні, а також їхній вплив на національну безпеку, громадський порядок та реалізацію прав і свобод громадян у сфері віросповідання. Загалом захист наукового дослідження відбувся на належному рівні, таким чином, роботу було оцінено на «задовільно».

Аналіз змісту наукових досліджень здобувачів доводить, що тематика, обрана здобувачами та науковими керівниками є актуальною в умовах сьогодення та потребувала комплексного аналізу із застосуванням сучасних методик наукових досліджень, зокрема системного, компаративного, статистичного, контент-аналізу, кейс-методу тощо. Високий рівень захисту кваліфікаційних робіт засвідчує, що, у відповідності до програмних результатів навчання ОПП, здобувачі вищої освіти ОС «магістр» спеціальності 052 Політологія опанували концептуальними знаннями з політології, які включають сучасні наукові розвідки у сфері професійної діяльності та є основою для критичного осмислення проблем, проведення досліджень у галузі політології. Здобувачі вищої освіти уміють критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів, аналізувати сучасні транзитивні процеси. Вони оволоділи умінням застосовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів та методів для професійної інтерпретації та аналізу політики на національному та регіональному рівнях. Набули навичок оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень тощо.

Науковий рівень виконаних робіт та їх актуальність були підтвердженні під час захисту. У кожній науковій роботі обґрунтовано актуальність та відповідність змісту роботи обраній темі. У кваліфікаційних роботах простежується логічна структура, повнота та детальний аналіз використаної літератури.

Варто зазначити аргументованість, переконливість, вільне володіння матеріалом та культуру мовлення здобувачів вищої освіти.

Процедура захисту засвідчила, що здобувачі вищої освіти виявили вміння застосовувати отримані знання при розв'язанні конкретних завдань, продемонстрували аналітичне мислення та високий рівень комунікабельності.

ЕК враховувала відповідність кваліфікаційних робіт вимогам сьогодення, якість їх виконання, актуальність дослідження, наукову новизну, теоретичне і практичне значення, результати апробації основних положень, ступінь володіння здобувачами вищої освіти матеріалом роботи, її категоріально-понятійним апаратом, рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки випускника.

Логічність доповідей та якість відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії під час захисту позначилася на результатах підсумкового обговорення захисту дипломних робіт. Рішення членів ЕК щодо підсумкових оцінок переважно відповідали пропозиціям рецензентів. Відповідно кваліфікаційні роботи було оцінено на «відмінно» та «добре».

Варто зазначити, що здобувачі апробували результати дослідження під час міжнародних, всеукраїнських, регіональних конференцій. Здобувачі Колінчук І., Олексійчук Д., Олійник А. опублікували матеріали за темою дослідження. Це свідчить про відповідальність та належний рівень підготовки здобувачів.

Присутність на захисті наукових керівників підкріплювалася виступами та поданими відгуками, рецензіями, які були зачитані головуючим. Технічна підготовленість аудиторії, наявність комп'ютерної техніки дали можливість застосовувати презентаційні матеріали під час захисту робіт. Тому зауваження щодо забезпечення організації роботи екзаменаційної комісії були відсутні.

Якість підготовки здобувачів вищої освіти

Екзаменаційна комісія відзначила презентації робіт та відповіді на поставлені запитання Колінчука Івана, Кізляра Віктора, Олійника Андрія та Олексійчука Дмитра. Здобувачі вищої освіти проявили практичні знання за темами своїх кваліфікаційних робіт.

Усі члени екзаменаційної комісії відзначили, що здобувачі вищої освіти володіють достатньо високим рівнем знань, виявляють здатність до комплексного аналізу, критичного мислення, провадження досліджень на новому теоретичному та практичному рівні. Разом із тим захист кваліфікаційних робіт засвідчив, що частина випускників загалом оволоділи комплексом загальних та спеціальних компетентностей, відповідали на поставлені додаткові запитання.

Екзаменаційна комісія констатує, що випускники історичного факультету спеціальності 052 Політологія засвоїли програмні результати навчання та розуміються на аналізі основних проблем соціально-політичного життя як в Україні, так і за її межами.

Особливості перебігу політичних подій розглядаються здобувачами у тісному зв'язку із транзитивними процесами, які проходять в інших країнах світу.

Висновки та рекомендації

На підставі аналізу змісту кваліфікаційних робіт, підсумків їх захисту можна відзначити, що рівень теоретичної й методичної підготовки випускників, їх знань, умінь та навичок відповідають вимогам освітньо-професійної програми.

Водночас висловимо деякі пропозиції, які, на наш погляд, сприятимуть підвищенню ефективності підготовки фахівців у сфері політології:

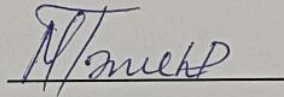
1. Вважаємо, що обов'язково потрібно залучати здобувачів вищої освіти до участі у конференціях міжнародного, загальноукраїнського, регіонального рівня з метою апробації результатів наукових досліджень. Важливим аспектом у наукових дослідженнях є спільні публікації здобувачів з науковими керівниками у фахових виданнях України.

2. Рекомендовано обирати теми, які носять практичний зміст та стосуються не лише загальноукраїнського рівня, але й регіонального та можуть носити практичну цінність для роботодавців ОПП «Політологія». Зокрема, рекомендовано виконувати магістерські роботи на замовлення аналітичних центрів, установ, зацікавлених у реалізації науково-дослідної роботи.

Затверджено на заключному засіданні ЕК від 23 грудня 2024 року.

Затверджено на завершальному засіданні екзаменаційної комісії від 23.12.2024 р.

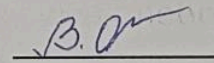
Голова екзаменаційної комісії

Микола ТОМЕНКО

Затверджено на засіданні кафедри політології та філософії від 26.12.2024. протокол №13

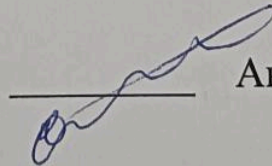
Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

Затверджено на засіданні вченої ради історичного факультету від 27.12.2024 р. протокол №10

Декан історичного факультету

Анатолій ГЛУШКОВЕЦЬКИЙ